

Nämndsinitiativ: Krisövning för att stärka Luleås beredskap vid större kriser och krig (KS – Krisledningsnämnden)

Det förändrade säkerhetsläget i Europa och Sveriges inträde i Nato har ökat behovet av att stärka den kommunala beredskapen vid allvarliga händelser. Hotbilden mot kritisk infrastruktur, informationspåverkan och möjligheten till hybridkrigföring ställer nya krav på kommunens förmåga att hantera kriser.

Luleå kommun deltog slutligen i övning Vilde, som arrangerades av Länsstyrelsen den 21-23 oktober 2024. Dock kom beslutet att delta med mycket kort varsel för Krisledningsnämnden (17 oktober), då kommunen initialt – av oklar anledning – bedömde att övningen inte skulle tillföra det man önskade. Det är av stor vikt att kommunen framöver har en mer strategisk plan för deltagande i den här typen av övningar och säkerställer att vi har en politisk och administrativ beredskap för att hantera allvarliga kriser.

Övning Vilde simulerade ett scenario där Ryssland inledde ett angrepp på Finland. Ett sådant händelseförlopp skulle få direkta konsekvenser för Luleå kommun, både genom påverkan på infrastrukturen, en eventuell flyktingström samt genom Sveriges skyldigheter inom ramen för Nato och den nationella totalförsvarsplaneringen. Det är av yttersta vikt att kommunen övar hur vi hanterar en sådan situation, både operativt och politiskt.

Samtidigt befinner vi oss i en osäker geopolitisk tid, där internationella aktörers agerande kan förändra förutsättningarna snabbt. Donald Trumps uttalanden om Nato och USA:s åtaganden skapar osäkerhet om hur Sverige kan räkna med stöd vid en eventuell kris i närområdet. Om USA under nuvarande administration väljer att förändra sin hållning gentemot Europa, kan det innebära att Sverige och våra nordiska grannar själva måste hantera en krissituation i betydligt större utsträckning. Detta gör det ännu viktigare att vi som kommun har övat och förberett oss för hur vi agerar i ett kritiskt säkerhetsläge.

Vi föreslår att Kommunstyrelsen tillika krisledningsnämnden snarast får i uppdrag att genomföra en krisövning som gärna tar inspiration på ett scenario liknande övning Vilde. Övningen bör ta höjd för hur Luleå som kommun påverkas vid ett ryskt angrepp i närområdet och vilka åtgärder som måste vidtas.

Det är viktigt att övningen inkluderar politiskt beslutsfattande, och önskvärt om det går att ha med samverkan med länsstyrelse, nationella myndigheter och försvarsmakten, samt hur vi hanterar samhällskritiska funktioner, informationspåverkan och befolkningsskydd.

Övningen bör enligt oss planeras och genomföras inom sex månader, och en utvärdering ska genomföras för att identifiera eventuella brister och behov av ytterligare åtgärder.

Det är avgörande att kommunens ledning, både administrativt och politiskt, är förberedd på att hantera en kris av den här magnituden. Genom att genomföra en övning i ett scenario där Sverige påverkas av en militär konflikt väldigt nära, kan vi säkerställa att vi har en handlingskraftig krisledning som snabbt kan fatta och förstå nödvändiga beslut.

Det kan dessutom innebära stor skillnad i en skarp situation om de politiska och operativa besluten är genomtänkta och testade. Vi lever i en osäker tid, där säkerhetspolitiska lägen snabbt kan förändras.

Vi föreslår därför att Kommunstyrelsen tillika krisledningsnämnden beslutar om att:

- Så fort som möjligt genomföra en krisövning för att stärka Luleås beredskap vid en större säkerhetskris i vårt närområde.

Luleå 2025-03-10

Thomas Söderström (L)

